

ПРОЦЕНА ИЗЛОЖЕНОСТИ ПРИ ПРУЖАЊУ ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ И ЗАШТИТЕ И ПРОЦЕНА РИЗИКА ЗА ИНФЕКЦИЈУ ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА И САРАДНИКА

Блиски контакт се дефинише као:

- контакт са инфицираним COVID-19 унутар 2 метра око пацијента, током дужег временског периода; близак контакт се остварује приликом неговања и лечења инфицираног, током боравка у истој чекаоници/болесничкој соби, итд.;
- или директни контакт са секретима/екскретима инфицираног (ако се оболели накашље у здравственог радника, или здравствени радник додирује инфективни материјал рукама без рукавица).

До прикупљања детаљнијих информација о начину преноса COVID-19, под дужим временским периодом треба подразумевати сваку изложеност дужу од 15 минута.

Примери краткотрајних, неризичних контаката су: улазак у болесничку собу без директног контакта са пацијентом или његовим секретима/екскретима, разговор током тријаже са пацијентом без маске, улазак у болесничку собу непосредно по отпуштању пацијента, итд.

Због непостојања довољно доказа о преносу COVID-19 путем телесних течности сем респираторних секрета, сваки незаштитени контакт са другим телесним течностима (крв, фецес, повраћени садржај, урин, сузе) може представљати ризик за инфекцију вирусом SARS-CoV-2.

Дефинисање категорија ризика за инфекцију на основу изложености:

Висок ризик имају здравствени радници без личне заштитне опреме (ЛЗО) у продуженом блиском контакту са инфицираним пацијентом који нема заштитну маску. Најбољи пример је присуствовање процедурама са стварањем аеросола (кардиопулмонална реанимација, интубација, екстубација, бронхоскопија, примена небулизатора, узимање узорка спутума) без коришћења ЛЗО.

Средњи ризик имају здравствени радници без заштите на носу и устима у продуженом блиском контакту са инфицираним пацијентом са хируршком маском. Поједине изложености ниског ризика могу се категорисати као изложеност средњег ризика, нпр. када здравствени радници као ЛЗО користи мантил, рукавице, наочаре и хируршку уместо партикуларне маске, током процедура са стварањем аеросола.

Низак ризик имају здравствени радници који користе хируршку/партикуларну маску током краткотрајних интеракција са инфицираним пацијентом који носи маску. Ако здравствени радник користи и наочаре, ризик за експозицију се додатно смањује.

Без ризика је здравствени радник који поштује препоручене ЛЗО и који нема директни контакт са пацијентом или његовим секретима/екскретима и није се кретао у просторијама где се спроводи лечење инфицираног болесника.

За здравствене раднике који лече особе инфициране вирусом SARS-CoV-2 препоручује се употреба партикуларних маски, али и хируршке маске пружају значајан степен заштите што је узето у разматрање током процене ризика за инфекцију.

Табела. Процена ризика

Епидемиолошки фактори ризика	Ризик изложености
Продужен блиски контакт са инфицираним пацијентом који је носио маску	
Здравствени радник није користио ЛЗО	Средњи
Здравствени радник није користио маску (хируршку/партикуларну)	Средњи
Здравствени радник није користио заштитне наочаре	Низак
Здравствени радник није користио заштитни мантил или рукавице ^а	Низак
Здравствени радник користио препоручену ЛЗО	Низак
Продужени блиски контакт са инфицираним болесником који није имао маску (без контроле извора)	
Здравствени радник није користио ЛЗО	Висок
Здравствени радник није користио маску (хируршку/партикуларну)	Висок
Здравствени радник није користио заштитне наочаре ^б	Средњи
Здравствени радник није користио мантила или рукавица ^{а,б}	Низак
Здравствени радник користио препоручену ЛЗО	Низак

а – ризик категорисати за степен више ако је здравствени радник имао већу додирну површину са телом пацијента (нпр. окретао пацијента);

б – ризик категорисати за степен више ако је здравствени радник изводио или присуствовао процедури са стварањем аеросола.

Извор:

CDC. Interim U.S. Guidance for Risk Assessment and Public Health Management of Healthcare Personnel with Potential Exposure in a Healthcare Setting to Patients with Coronavirus Disease (COVID-19). Dostuno na: <http://cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/guidance-risk-assesment-hcp.html>